

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ๑) เพื่อศึกษาการบริหาร จัดการสิ่งแวดล้อมใน โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ ๑ กรุงเทพมหานคร ๒) เพื่อเปรียบเทียบ การบริหาร จัดการสิ่งแวดล้อมใน โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ ๑ กรุงเทพมหานคร จำแนกตามข้อมูลพื้นฐานของผู้บริหาร และครูผู้สอน ๓) เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการบริหาร จัดการสิ่งแวดล้อมใน โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ ๑ กรุงเทพมหานคร ซึ่งมีประชากรกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารและ ครูผู้สอนทั้งหมด จำนวน ๑๖๕ รูป/คน เป็นครูผู้สอน ๑๓๕ รูป/คน และผู้บริหาร ๓๐ รูป/คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถาม ข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์โดยหา ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานค่าความแปรปรวน และค่าสถิติIndependent Samples (t – test)และOne-Way Anova (F – test)นำเสนอในรูปตารางประกอบไว้แล้ว ซึ่งสามารถสรุป และอภิปรายผลได้ดังนี้

๕.๑สรุปผลการศึกษา

๑.ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานของประชากรผู้ตอบแบบสอบถาม

จากข้อมูลพบว่าผู้บริหารและครูผู้สอน จำนวน ๑๖๕ รูป/คนเป็นครูผู้สอนคิดเป็นร้อยละ ๘๑.๘๐ผู้บริหารคิดเป็น ร้อยละ ๑๘.๒๐มีอายุต่ำกว่า ๓๐ ปี คิดเป็นร้อยละ ๖๐.๐๐ มีอายุ ๓๑ ปี ขึ้นๆ ไป คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๐๐ มีระดับการศึกษาปริญญาตรีคิดเป็นร้อยละ ๕๗.๖๐มีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีคิดเป็นร้อยละ ๒๑.๘๐และสูงกว่าปริญญาตรีคิดเป็นร้อยละ ๒๐.๖๐ มีวุฒิการศึกษาทางธรรมระดับเปรียญตรีคิดเป็น ร้อยละ ๒๙.๐๐วุฒิการศึกษาทางธรรมระดับ เปรียญเอกคิดเป็น ร้อยละ ๒๙.๕๐ ไม่มีวุฒิการศึกษาทางธรรมคิดเป็นร้อยละ ๒๗.๘๐ และสุดท้ายมีวุฒิการศึกษาทางธรรมระดับเปรียญโท คิดเป็น ร้อยละ ๑๓.๘๐มีประสบการณ์ในการการทำงานต่ำกว่า ๕ ปี คิดเป็น ร้อยละ ๕๕.๘๐มีประสบการณ์ในการทำงาน ๑๐ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ ๒๓.๖๐ มีประสบการณ์ในการทำงาน ๖-๙ปีคิดเป็นร้อยละ ๒๐.๖๐ ตามลำดับ

๒. ผลการศึกษาการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ ๑ กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้าน

พบว่าผู้บริหารและครูผู้สอน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหาร จัดการสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ ๑ กรุงเทพมหานคร โดย ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อศึกษาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้านเรียงลำดับดังนี้ด้าน อาคารสถานที่ ด้านภูมิทัศน์ และด้านมลภาวะสภาพแวดล้อม ตามลำดับ

๑) ด้านอาคารสถานที่พบว่า ผู้บริหารและครูสอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับ การบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ ๑ กรุงเทพมหานคร ด้านอาคารสถานที่ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก และเมื่อศึกษาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีมาตรการ/แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการรักษาความสะอาดและปลอดภัยในด้านอาคารสถานที่ โดยคำนึงถึงผู้เรียนเป็นสำคัญ และข้ออื่นๆที่อยู่ในระดับมาก ๓ ข้อแรก คือส่งเสริมให้นักเรียนมีจิตสำนึกในการช่วยกันรักษาและรับผิดชอบอาคารสถานที่ที่เป็นส่วนรวมมีการจัดการอาคารสถานที่ให้ใช้ประโยชน์ได้อย่างคุ้มค่าและเอื้อประโยชน์ต่อการเรียนการสอนมีการสำรวจ ตรวจสอบ และศึกษาสภาพปัญหาในการบริหารจัดการอาคารสถานที่ในโรงเรียนให้ใช้ประโยชน์สูงสุด และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือมีการก่อสร้างอาคารสถานที่ให้ถูกต้องและเหมาะสม

๒) ด้านภูมิทัศน์พบว่าผู้บริหารและครูสอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับ การบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ ๑ กรุงเทพมหานคร ด้านภูมิทัศน์โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากและเมื่อศึกษาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการสนับสนุนให้จัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ร่วมกับชุมชนในการพัฒนาภูมิทัศน์อย่างเหมาะสม และข้ออื่นๆที่อยู่ในระดับมาก ๓ ข้อแรก คือ ส่งเสริมให้นักเรียนมีจิตสำนึกในการช่วยกันดูแลรักษาภูมิทัศน์ของโรงเรียนให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการวางแผนการปฏิบัติงาน/โครงการ/กิจกรรมเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านภูมิทัศน์ของโรงเรียนมีการสำรวจ ตรวจสอบ และศึกษาสภาพปัญหาในการบริหารจัดการภูมิทัศน์ของโรงเรียนให้เอื้อประโยชน์ต่อการเรียนการสอน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีการจัดให้มีสถานที่พักผ่อนและนันทนาการให้เพียงพอกับจำนวนนักเรียนอยู่ในระดับปานกลาง

๓) ด้าน มลภาวะสภาพแวดล้อม พบว่า ผู้บริหารและครูสอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ ๑ กรุงเทพมหานคร ด้าน มลภาวะสภาพแวดล้อมโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก และเมื่อศึกษาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ จัดให้มีน้ำดื่ม น้ำใช้ที่สะอาดเพียงพอ และมีการบำบัดน้ำเสียและทางระบายน้ำที่ถูกสุขลักษณะ และข้ออื่นๆที่อยู่ในระดับมาก ๓ ข้อแรก คือ มีการจัดบรรยากาศห้องเรียนเอื้อต่อการเรียนการสอน (มีแสงสว่างเพียงพอ อากาศถ่ายเท ไม่แออัด

ฯลฯ)ส่งเสริมให้นักเรียนมีความตระหนักและมีจิตสำนึกในการช่วยกันดูแลรักษามลภาวะ สภาพแวดล้อมของโรงเรียนมีการจัดการขยะมูลฝอยอย่างถูกต้องและถูกวิธี และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการวางแผนการปฏิบัติงาน/โครงการ/กิจกรรมเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านมลภาวะสภาพแวดล้อมของโรงเรียน

๓.ผลการศึกษาเปรียบเทียบการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ ๑ กรุงเทพมหานคร

พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหาร จัดการสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ ๑ กรุงเทพมหานคร จำแนกตามสถานภาพ อายุ วุฒิการศึกษาสามัญ วุฒิการศึกษาทางเปรียญธรรม และประสบการณ์ในการทำงาน สรุปได้ดังนี้

๑) ผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีสถานภาพต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ ๑ กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม มีความแตกต่างกันสำหรับรายด้านพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ทั้ง ๒ ด้าน ได้แก่ ด้านอาคารสถานที่ และด้านมลภาวะสภาพแวดล้อม ส่วนด้านภูมิทัศน์ไม่มีความแตกต่างกัน

๒) ผู้บริหารและครูผู้สอนที่มี อายุต่างกันมีความคิดเห็น เกี่ยวกับการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ ๑ กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมไม่มีความแตกต่างกันสำหรับรายด้านพบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ทั้ง ๓ ด้าน

๓) ผู้บริหารและครูผู้สอนที่มี วุฒิการศึกษาทางสามัญ ต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ ๑ กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมไม่มีความแตกต่างกันสำหรับรายด้านพบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ทั้ง ๓ ด้าน

๔) ผู้บริหารและครูผู้สอนที่มี วุฒิการศึกษาทางเปรียญธรรม ต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ ๑ กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมไม่มีความแตกต่างกันสำหรับรายด้านพบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ทั้ง ๓ ด้าน

๕) ผู้บริหารและครูผู้สอนที่มี ประสบการณ์ในการทำงาน ต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ ๑ กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมไม่มีความแตกต่างกันสำหรับรายด้านพบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ทั้ง ๓ ด้าน

๔. ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาครั้งนี้ซึ่งมีข้อเสนอแนะที่ควรปรับปรุงจากผลการศึกษาและจากข้อคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งสรุปเป็นประเด็นได้ดังนี้

๑) ปัญหาและอุปสรรค

ด้านอาคารสถานที่พบว่า อาคารสถานที่ของโรงเรียน อยู่ในชุมชนสถานทำให้รบกวนในเวลาทำการเรียนการสอนในเวลามีผู้มาสักการบูชาอาคารที่มีอยู่ชำรุดทรุดโทรมเป็นอย่างมากและยังพบว่าโรงเรียนขาดแคลนห้องวิทยาศาสตร์ ห้องพยาบาล เป็นต้นอีกด้วย

ด้านภูมิทัศน์ พบว่า โรงเรียนขาดบุคลากรในการสำรวจ ตรวจสอบ และศึกษาสภาพปัญหาการจัดการภูมิทัศน์ขาดงบประมาณดำเนินการปรับปรุงภูมิทัศน์ และไม่มีการจัดบอร์ดนิทรรศการต่างๆ ในตึกเรียนเพื่อให้นักเรียนแสวงหาความรู้นอกจากห้องเรียนเนื่องจากค่าใช้จ่ายมากกว่ารายรับ

ด้านมลภาวะสภาพแวดล้อม พบว่า โรงเรียนขาดจิตสำนึกในการช่วยกันดูแลมลภาวะสภาพแวดล้อมยังไม่มีนโยบายจัดการขยะมูลฝอย เสี่ยง ฝุ่นจากสถานที่ต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน และ ยังขาดผู้ดูแลโดยเฉพาะจึงทำให้เกิดปัญหามลภาวะสภาพแวดล้อม

๒) ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไข

ด้านอาคารสถานที่ ผู้บริหารควรมีวิสัยทัศน์ที่กว้างขวางและมีนโยบายที่แน่ชัดในการบริหารจัดการ อาคารสถานที่ที่มีอยู่อย่างจำกัดให้ใช้ประโยชน์คุ้มค่าที่สุด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรมาดูแลและจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอเพื่อบำรุงซ่อมแซม ให้มีความปลอดภัยและความคล่องตัวในการจัดการการเรียนการสอนภายในโรงเรียน

ด้านภูมิทัศน์ ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการวางแผน จัดสรรงบประมาณ และควรมีนโยบายปรับปรุงภูมิทัศน์ให้อำนวยความสะดวกต่อการเรียนการสอน โดยให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมปรับปรุงภูมิทัศน์ เช่น การรณรงค์ให้ช่วยกันรักษาธรรมชาติ ปลูกต้นไม้ และ ทิ้งขยะให้ถูกที่ถูกทางและควรจัดโครงการศึกษาดูงานจากโรงเรียนอื่นๆ ที่มีการปรับปรุงภูมิทัศน์มาใช้กับโรงเรียนของตน

ด้านมลภาวะสภาพแวดล้อมผู้บริหารและครูผู้สอนควรมีการสำรวจตรวจสอบเพื่อกำหนดนโยบาย วางแผนป้องกันกับมลภาวะสภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้นอย่างเป็นระบบ และถูกวิธีด้วยการปลูกจิตสำนึก สร้างความตระหนักให้เกิดขึ้น เช่น การรณรงค์และการส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนทุกคน เห็นโทษของมลภาวะสภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้นและประโยชน์ของการจัดการกับมลภาวะสภาพแวดล้อมในโรงเรียน

๕.๒อภิปรายผล

๑) ผลการ ศึกษาการบริหาร จัดการสิ่งแวดล้อมใน โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ ๑ กรุงเทพมหานครพบว่า การบริหาร จัดการสิ่งแวดล้อมใน โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ ๑ กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อศึกษาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้านเรียงลำดับดังนี้ ด้าน อาคารสถานที่ ด้านภูมิทัศน์ และด้านมลภาวะสภาพแวดล้อม ตามลำดับ

ผลการศึกษา การบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมใน โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ ๑ กรุงเทพมหานคร ในด้านอาคารสถานที่ ผู้บริหารและครูสอนมีความคิด เกี่ยวกับการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ ๑ กรุงเทพมหานคร ด้านอาคารสถานที่ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก และเมื่อศึกษาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีมาตรการ/แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการรักษาความสะอาดและปลอดภัยในด้านอาคารสถานที่ โดยคำนึงถึงผู้เรียนเป็นสำคัญมีการจัดการอาคารสถานที่ให้ใช้ ประโยชน์ได้อย่างคุ้มค่าและเอื้อประโยชน์ต่อการเรียนการสอน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มี การก่อสร้างอาคารสถานที่ให้ถูกต้องและเหมาะสมซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ ทิพา สุริยะ ได้ ศึกษาการบริหารงานอาคารสถานที่ของโรงเรียนดีเด่น สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เชียงราย พบว่า มีการดูแลรักษาและการกำกับดูแลอาคารสถานที่และบริเวณโรงเรียนให้สะอาด ปลอดภัย ร่มรื่นสวยงามเป็นระเบียบ มีการกำกับดูแลและควบคุมให้มีการอยู่เวรยามรักษา อาคารสถานที่และแต่งตั้งกรรมการควบคุมการก่อสร้างตามระเบียบราชการ นอกจากนั้นยังให้ บุคลากรทุกฝ่ายและชุมชนมีส่วนร่วมรับผิดชอบงานอาคารสถานที่ ตลอดถึงการบำรุงรักษา อาคารสถานที่โดยคำนึงถึงความปลอดภัยของนักเรียน รวมถึงมีการใช้อาคารสถานที่ให้คุ้มค่า กับการลงทุนสำหรับแนวทางในการปรับปรุงงานอาคารสถานที่ ควรมีการจัดสร้างอาคารสถานที่ ให้เพียงพอกับชั้นเรียนความใช้อาคารสถานที่ให้คุ้มค่าและเกิดประโยชน์ต่อนักเรียน และให้ครู นักเรียน ชุมชน มีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา ควบคุมดูแล ตลอดจนถึงความมีการประเมินการใช้ อาคารสถานที่และนำผลการประเมินการดำเนินงานมาปรับปรุงแก้ไข

ผลการศึกษาการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมใน โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่ม ที่ ๑ กรุงเทพมหานคร

ด้าน ภูมิทัศน์ พบว่า ผู้บริหารและครูสอนมีความคิดเกี่ยวกับ การบริหารจัดการ สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ ๑ กรุงเทพมหานคร โดยภาพ รวมอยู่ในระดับมากและเมื่อศึกษาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการสนับสนุนให้ จัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ร่วมกับชุมชนในการพัฒนาภูมิทัศน์อย่างเหมาะสม คือส่งเสริมให้ นักเรียนมีจิตสำนึกในการช่วยกันดูแลรักษาภูมิทัศน์ของโรงเรียน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มี การจัดให้มีสถานที่พักผ่อนและนันทนาการให้เพียงพอกับจำนวนนักเรียน อยู่ในระดับปานกลาง

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของถาวร ชูปวาได้ทำการศึกษาการพัฒนาสิ่งแวดล้อมด้านกายภาพที่มีผลต่อการจัดการเรียนการสอนในวิทยาลัยเทคนิคสุรินทร์ พบว่านักเรียนนักศึกษาที่มีความพึงพอใจในผลการพัฒนาเนื่องจากการพัฒนาในเรื่องต่างๆ ล้วนเป็นเรื่องที่ส่งเสริมให้ความสะดวกแก่นักเรียนนักศึกษา ตลอดจนส่งเสริมและสนับสนุนในด้านการศึกษานักเรียนนักศึกษา เช่น ข้อประเมินในเรื่องวิทยาลัยจัดให้มีห้องสมุดที่มีความสะดวกเหมาะสมสำหรับการศึกษาค้นคว้า พบว่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาเมื่อเปรียบเทียบ ความคิดเห็นหลังการพัฒนาสูงกว่ารายการประเมินเรื่องอื่นๆ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าห้องสมุดเป็นแหล่งที่นักเรียนนักศึกษาต้องใช้ศึกษาค้นคว้าในการเรียน ผลการศึกษาการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ ๑ กรุงเทพมหานคร

ด้าน มลภาวะสภาพแวดล้อม พบว่า ผู้บริหารและครูสอนมีความคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ ๑ กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก และเมื่อศึกษาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ จัดให้มีน้ำดื่ม น้ำใช้ที่สะอาดเพียงพอ และมีการบำบัดน้ำเสียและทางระบายน้ำที่ถูกสุขลักษณะ คือ มีการจัดบรรยากาศห้องเรียนเอื้อต่อการเรียนการสอน (มีแสงสว่างเพียงพอ อากาศถ่ายเท ไม่แออัด ฯลฯ) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการวางแผนการปฏิบัติงาน/โครงการ/กิจกรรมเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านมลภาวะสภาพแวดล้อมของโรงเรียนซึ่งขัดแย้งกับงานวิจัยพระครูสมุห์ไกรสิทธิ์ ฐานโกสโล(ทิพม่อน) ศึกษาเรื่องบทบาทของผู้บริหารและครูอาจารย์ในการจัดการสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน สังกัดงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร พบว่า บทบาทของผู้บริหารและครูอาจารย์ในการจัดการสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนทั้ง ๕ ด้าน มีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง เมื่อแยกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมของโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ด้านการสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคลากรของโรงเรียนด้านการจัดกิจกรรมรณรงค์และรักษาสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน ด้านการบริหารสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน และด้านความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชนด้านสิ่งแวดล้อม มีค่าเฉลี่ยรวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ผลการศึกษาเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหารและครูอาจารย์ในการจัดการสิ่งแวดล้อมทั้ง ๕ ด้านพบว่า มีความแตกต่างกันทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน

๒) ผลการศึกษาเปรียบเทียบของผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีสถานภาพต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ ๑ กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ซึ่งขัดแย้งกับงานวิจัยของพระครูอาทรประสิทธิ์โสภณผลการเปรียบเทียบลักษณะทางประชากรศาสตร์ (สำหรับผู้บริหาร) ซึ่งได้แก่ สถานภาพ อายุ วุฒิการศึกษาสามัญ วุฒิการศึกษาทางธรรมและประการณในการบริหาร/การสอนที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ผลต่อการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมพรหมวชิรญาณ วัดยานนาวา เขตสาทร

กรุงเทพมหานครพบว่า การเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมพรหมวชิรญาณ จำแนกตามสถานภาพ พบว่า ความคิดเห็นโดยภาพรวมไม่มีความแตกต่างกันสำหรับรายด้านพบว่าไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ และผลการศึกษาเปรียบเทียบของ ผู้บริหารและครูผู้สอนที่มี อายุ วุฒิการศึกษาสามัญ วุฒิการศึกษาทางเปรียญธรรม และประสบการณ์ในการทำงานมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม ในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ ๑ กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมไม่มีความ คิดเห็นแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ พันธิตรา คงคำน้อย ศึกษาเรื่องการจัดการเกี่ยวกับการสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อมและสุขลักษณะในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมของนักเรียนด้านการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม พบว่า ๑) ระดับการจัดการเกี่ยวกับการสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อมและสุขลักษณะในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา อยู่ในระดับมาก ๒) พฤติกรรมของนักเรียนด้านการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับมาก ๓) ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการจัดการเกี่ยวกับการสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อมและสุขลักษณะในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา กับพฤติกรรมของนักเรียนด้านการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีความสัมพันธ์กันในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

๓) ผลการศึกษาในด้านปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไข การบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ ๑ กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อศึกษาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้านเรียงลำดับดังนี้ ด้านอาคารสถานที่ ด้านภูมิทัศน์ และด้านมลภาวะสภาพแวดล้อม ด้านอาคารสถานที่ พบว่า อาคารสถานที่ของโรงเรียน อยู่ในปฏิกิริยาสถานทำให้รบกวนในเวลาทำการเรียนการสอนในเวลาที่มีผู้มาสักการบูชา อาคารที่มีอยู่ชำรุดทรุดโทรมเป็นอย่างมาก และยังพบว่าโรงเรียนขาดแคลนห้องวิทยาศาสตร์ ห้องพยาบาล เป็นต้น อีกด้วยด้านภูมิทัศน์ โรงเรียนขาดบุคลากรในการสำรวจ ตรวจสอบ และศึกษาสภาพปัญหาการจัดการภูมิทัศน์ขาดงบประมาณดำเนินการปรับปรุงภูมิทัศน์ และไม่มีการจัดบอร์ดนิทรรศการต่างๆ ในตึกเรียนเพื่อให้นักเรียนแสวงหาความรู้จากห้องเรียนเนื่องจากค่าใช้จ่ายมากกว่ารายรับ ด้านมลภาวะสภาพแวดล้อม โรงเรียนขาดจิตสำนึกในการช่วยกันดูแลมลภาวะสภาพแวดล้อมยังไม่มีนโยบายจัดการขยะมูลฝอย เสีย ผ่นจากสถานที่ต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน และยังขาดผู้ดูแลโดยเฉพาะจึงทำให้เกิดปัญหามลภาวะสภาพแวดล้อม

ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหา ด้านอาคารสถานที่ผู้บริหารควรมีวิสัยทัศน์ที่กว้างขวางและมีนโยบายที่แน่ชัดในการบริหารจัดการอาคารสถานที่ที่มีอยู่อย่างจำกัดให้ใช้ประโยชน์คุ้มค่าที่สุด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรมาดูแลและจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอเพื่อบำรุงซ่อมแซมให้มีความปลอดภัยและความคล่องตัวในการจัดการ การเรียนการสอนภายในโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทิพา สุริยะ ได้ศึกษาการบริหารงานอาคารสถานที่ของโรงเรียน

ดีเด่น สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงราย พบว่า มีการดูแลรักษาและการกำกับดูแลอาคารสถานที่และบริเวณโรงเรียนให้สะอาดปลอดภัย รมรื่นสวยงามเป็นระเบียบ มีการกำกับดูแลและควบคุมให้มีการอยู่เวรยามรักษาอาคารสถานที่และแต่งตั้งกรรมการควบคุมการก่อสร้างตามระเบียบราชการ นอกจากนั้นยังให้บุคลากรทุกฝ่ายและชุมชนมีส่วนร่วมรับผิดชอบงานอาคารสถานที่ ตลอดถึงการบำรุงรักษาอาคารสถานที่โดยคำนึงถึงความปลอดภัยของนักเรียน รวมถึงมีการใช้อาคารสถานที่ให้คุ้มค่ากับการลงทุนสำหรับแนวทางในการปรับปรุงงานอาคารสถานที่ ควรมีการจัดสร้างอาคารสถานที่ให้เพียงพอกับชั้นเรียนความใช้อาคารสถานที่ให้คุ้มค่าและเกิดประโยชน์ต่อนักเรียน และให้ครู นักเรียน ชุมชน มีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาควบคุมดูแล ตลอดจนถึงความมีการประเมินการใช้อาคารสถานที่และนำผลการประเมินการดำเนินงานมาปรับปรุงแก้ไข เป็นต้น

ด้านภูมิทัศน์และด้านมลภาวะสภาพแวดล้อม ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการวางแผน จัดสรรงบประมาณและ ควรมีนโยบายปรับปรุงภูมิทัศน์ให้เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอนโดยให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมปรับปรุงภูมิทัศน์ เช่น การรณรงค์ให้ช่วยกันรักษาธรรมชาติ ปลูกต้นไม้ และ ทิ้งขยะให้ถูกที่ถูกต้อง และควรจัดโครงการ ศึกษาดูงานจากโรงเรียนอื่นๆ ที่มีการปรับปรุงภูมิทัศน์มาใช้กับโรงเรียนของตน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศุภพร ผิงงาม ศึกษา เรื่องการจัดการสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเด่นช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า ๑. การจัดการสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเด่นช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อศึกษาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมาก ๓ ด้าน ได้แก่การกำหนดนโยบายด้านสิ่งแวดล้อม การวางแผนดำเนินสิ่งแวดล้อมและการดำเนินการ และการปฏิบัติการ และอยู่ในระดับปานกลาง ๒ ด้าน ได้แก่ การตรวจสอบและการปฏิบัติการแก้ไข และการทบทวนการจัดการ๒. แนวทางการพัฒนาการจัดการสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเด่นช้าง จังหวัดสุพรรณบุรีในด้านการกำหนดนโยบายสิ่งแวดล้อม ควรมีการจัดทำแผนนโยบายด้านสิ่งแวดล้อม มีการกำหนดตัวผู้รับผิดชอบให้ชัดเจนและเป็นลายลักษณ์อักษร โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย สำหรับการวางแผนดำเนินงานสิ่งแวดล้อมควรมีการกำหนดผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน ควรมีการจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงาน และควรมีการกำหนดวัตถุประสงค์และกำหนดเป้าหมายของแผนให้ชัดเจน ด้านดำเนินการและการปฏิบัติการ ควรมีการให้ความรู้กับครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับเกณฑ์มาตรฐาน และตัวชี้วัดด้านสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับข้อกำหนดของ ISO 14001 ควรมีการกำหนดกิจกรรมที่ยืดหยุ่นได้ตามสภาพปัจจุบันปัญหา และควรมีการกำหนดผู้รับผิดชอบไว้อย่างชัดเจน ด้านการตรวจสอบและการปฏิบัติการแก้ไข ควรมีการกำหนดดัชนี/ตัวชี้วัดความสำเร็จของกระบวนการและกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม ควรมีการกำหนดวางแผนในการตรวจสอบอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ และควรมีการกำหนดผู้รับผิดชอบในการตรวจแก้ไขอย่างชัดเจน และด้านการทบทวนการจัดการ ควรมีการจัดบันทึกการเปลี่ยนแปลงในการทบทวนการจัดการ ควรมีการรวบรวมข้อมูลที่เป็นปัญหาและนำมา

ทบทวนการจัดการอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ โดยจัดทำเป็นปฏิทินการปฏิบัติงาน ด้าน
 มลภาวะสภาพแวดล้อมผู้บริหารและครูผู้สอนควรมีการสำรวจ ตรวจสอบ เพื่อกำหนดนโยบาย
 วางแผนป้องกันกับมลภาวะสภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้นอย่างเป็นระบบ และถูกวิธี ด้วยการปลูก
 จิตสำนึก สร้างความตระหนักให้เกิดขึ้น เช่น การรณรงค์และการส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียน
 ทุกคน เห็นโทษของ มลภาวะสภาพแวดล้อม ที่เกิดขึ้นและประโยชน์ ของการจัดการกับมลภาวะ
 สภาพแวดล้อมในโรงเรียน

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

๑. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๑) ด้านอาคารสถานที่ ผู้บริหารควรมีนโยบายที่แน่ชัด บริหารจัดการ อาคาร
 สถานที่อยู่อย่างจำกัดใช้ประโยชน์ให้คุ้มค่าที่สุดเพื่อให้เพียงพอต่อการเรียนการสอน และ
 หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรมาดูแลและจัดสรรงบประมาณบำรุงซ่อมแซม อาคาร เพื่อความ
 ปลอดภัยต่อการเรียนการสอน

๒) ด้านภูมิทัศน์ ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการวางแผน จัดสรรงบประมาณ
 ปรับปรุงภูมิทัศน์ แหล่งเรียนรู้ ที่เน้นหนักการ ให้เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน โดยให้ทุกฝ่ายมี
 ส่วนร่วม เช่น การรณรงค์ให้ช่วยกันรักษาธรรมชาติ ปลูกต้นไม้ และ ทิ้งขยะให้ถูกที่ถูกทาง และ
 ควรจัดโครงการศึกษาดูงานจากโรงเรียนอื่นๆ ที่มีการปรับปรุงภูมิทัศน์มาใช้กับโรงเรียนของตน

๓) ด้านมลภาวะสภาพแวดล้อมผู้บริหารและครูผู้สอนควรมีความสำคัญในการ
 สำรวจ ตรวจสอบ กำหนดนโยบาย วางแผนป้องกันมลภาวะสภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้นอย่างเป็น
 ระบบ และถูกวิธีด้วยการปลูกจิตสำนึก สร้างความตระหนักให้เกิดขึ้น เช่น การรณรงค์และการ
 ส่งเสริมให้ทุกคนในโรงเรียน เห็นโทษของ มลภาวะสภาพแวดล้อม ที่เกิดขึ้น และประโยชน์ ของ
 การจัดการกับมลภาวะสภาพแวดล้อมในโรงเรียน

๒. ข้อเสนอแนะเพื่อการทบทวนครั้งต่อไป

๑) ควรมีการศึกษา การบริหารจัดการงบประมาณของโรงเรียนพระปริยัติธรรม
 แผนกสามัญศึกษา

๒) ควรมีการศึกษาปัญหาและอุปสรรคการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน
 พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

๓) ควรมีการศึกษาแนวทางการบริหารจัดการโรงเรียนพระปริยัติธรรม
 แผนกสามัญศึกษาของผู้บริหารและครูผู้สอน ที่จะก้าวไปสู่ประชาคมอาเซียน